

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Doğu Anadolu Fay hattı ülkemizin en önemli deprem kuşaklarından birisidir. Elazığ ilimizde, bu deprem kuşağı üzerinde yer almaktadır. Son yıllarda deprem uzmanları, Elazığ ilinde büyük şiddette ve yıkıcı bir deprem beklediklerini belirtmektedirler. Olası bir deprem de ilimizde, deprem öncesi ve sonrası alınması gereken tedbirleri tespit etmek ve gerekli çalışmaları yapmak için, Anayasanın 98'inci, içtüzüğün 104-105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.16.12.2011

Nezhat KORKMAZ
Isparta mv.
1

Enver ERDEM
Elazığ Milletvekili
1

Enver ERDEM
Elazığ Milletvekili
1

Mustafa KALAYCI
Konya mv.

Seyfettin YILMAZ
Adana mv. 5

Ali ÖZ 6
Mersin mv.

Ali ÖZ 6
Mersin mv.

Ali İsmail
Alın 1811
Kütahya mv.

Muhammed
Muhammed
Adana mv. 9

Ali ÖZ 6
Mersin mv.

Mehmet SANDIR
Mersin mv. 13

Resat DEĞER
Tat mv.

Ölmez S. K. İsmail
Eos. M. Veli. 18

F. Akın 16
Erkan AKSAY
Manisa mv.

S. Ö. Ö. Ö.
Sümer ÖZALP
(Manisa) 17

Sinur ÖZALP
Eos. M. Veli. 14

Hasan H. TÜRKÖZ
Osmanlı mv.

Kemalettin YILMAZ
Afyonkarahisar mv.

Enis Haluk AYHAN
Denizli mv. 7

Ali ÖZ 21
Mersin mv.

Mehmet ERDOĞAN
Mugla mv. 17

GENEL GEREKÇE

Doğu Anadolu Fayı (DAF) ülkemizin en önemli deprem kuşaklarından birini oluşturur. DAF'ın jeolojik özellikleri ve tarihsel deprem kayıtları bu kuşak içerisinde aletsel büyüklüğü 7 den büyük depremlerin olabileceğini göstermektedir.

Elazığ ilimiz, Doğu Anadolu Fay hattının üzerinde yer almasıyla olası ciddi bir deprem riskiyle karşı karşıyadır. Bu günkü Elazığ, 1834 yılında Harput mezrasının ovaya taşınmasıyla kurulmuştur. Elazığ il merkezi fay kontrollü bir havza olup şehir, bu havzada biriken alüvyal çökeller üzerinde yer almaktadır. Havzayı denetleyen faylar DAF zonuna yaklaşık paraleldir.

Elazığ şehir merkezi 2. derece deprem kuşağında, Ancak; Karakoçan, Kovancılar, Palu, Maden, Sivrice ilçeleri ve Gezin beldesi 1. derece deprem bölgesi kapsamında yer almaktadır.

Palu – Hazar fayı 50 km, Hazar – Sincik 85 km lik uzunlukta olup etkileyeceği alanlar açısından oldukça önemlidir..

Elazığ deprem kayıtlarına bakıldığında durumun ciddiyeti anlaşılacaktır. Örneğin, 1789 yılında gerçekleşen depremde Elazığ ve Tunceli ilinde büyük yıkımlar yaşandığı ve 51.000 kişinin hayatını yitirdiği bilinmektedir.

Yine ilimiz de; 1874 yılında 7.1, 1875 yılında 6.7, 1905 yılında 6.8, 1910 yılında 5.0, 1977 yılında 5.1, yakın tarihlerde ise, 13 Temmuz 2003 yılında 5.7, 11 Ağustos 2004 yılında 5.3, 26 Kasım 2005 yılında 5.2, 9 Şubat 2007 yılında 5.0, 8 Mart 2010 yılında 6.1 ve 24 Haziran 2011 5.4 büyüklükte depremler meydana gelmiştir.

Son yıllarda yapılan GPS (Global Positioning System: Küresel Konumlama Sistemi) çalışmalarına göre, DAF üzerindeki yıllık kayma 10 mm dir. Son büyük depremden günümüze kadar geçen süre, (1789- günümüz 222 yıl) ve yıllık kayma hızı (10 mm) dikkate alındığında yaklaşık 2.22 metre strain (gerilim) enerjisi biriktiği anlaşılmaktadır. Deprem uzmanlarına göre bu sonuç, bu bölgede 7 ve üzeri bir şiddette olası bir depremin habercisidir.

Elazığ ilinde yapılan zemin etütleri yeterli değildir. Hem merkez belediye de teknik eleman sayısı yetersizdir hem de bir çok ilçe belediyesinde jeoloji mühendisi bulunmamaktadır. Bu nedenle zemin etütlerinde yeterli denetim sağlanamamaktadır.

Elazığ il merkezi yerleşim alanının yapı stoğu yaklaşık % 90 kadarı alüvyon zemin üzerinde bulunduğu için deprem hasar riski yüksektir. Ayrıca, Elazığ ilinde, bilhassa yer altı suyunun yüzeye yakın olduğu bölgelerde zemin sıvılaşması bahis konusudur.

İlimiz merkezi yerleşim alanında yaklaşık D - B doğrultusunda uzanmakta olan, Elazığ Fayı olarak adlandırılan ters fay, daha ayrıntılı incelenmelidir. Depreme dayanıklı konutlar yapılmalı, ayrıca uygun konut alanları önceden tespit edilmelidir. Deprem erken uyarı sistemleri desteklenmeli ayrıca Elazığ ili ve çevresindeki illerle koordineli çalışmalar yapılmalıdır.

Elazığ il deprem riski, zemin ve bina yoğunluğu açısından mikro bölgelere ayrılmalı, deprem riski yüksek olan bölgelerdeki bina yoğunlukları azaltılmalı, buralara park alanları, yeşil sahalara, açık spor alanları ve geniş bulvarlar yapılmalıdır. Bunun için kent bilgi sistemleri, bölgelendirme ve CBS (Coğrafi Bilgi Sistemi) gibi çalışmalarla il merkezi projelendirilmelidir.

İlimizde, yeni yerleşim yerlerinin, yapılaşmaya açılmasında, jeolojik ve jeoteknik etütler, bilimsel ölçütler ve standartlar kapsamında gerçekleştirilmeli ve zorunlu kılınmalıdır. Arazi çalışmaları ile 1/5000 ölçekli jeolojik haritalar hazırlanmalı ve risk haritaları türetilmelidir.

Elazığ ilimiz, bu depremsellik yönüyle, Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında öncelikli iller arasına alınmalı ve acil tedbirler belirlenmelidir.

Bu nedenle;

Elazığ ilimizde olası bir depreme karşı, deprem öncesi ve sonrası tedbirlerin alınması, hem hayati hem de maddi hasarların olabildiğince önüne geçilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ediyorum.